

Rozsudek Nejvyššího soudu

ze dne 17. 5. 2006, sp. zn.: 32 Odo 576/2005, 32 Odo 760/2005

Na rozdíl od provedení díla, které zahrnuje řádné ukončení a předání předmětu díla objednateli v místě stanoveném podle § 554 obch. zák., pouhé předání předmětu díla nezahrnuje jeho řádné ukončení, tzn. že ke vzniku nároku na zaplacení ceny ve vazbě na předání díla je zásadní, kdy bylo dílo řádně a bez vad ukončeno.

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší soud České republiky

rozhodl v senátě složeném v právní věci žalobce V. M., zastoupeného advokátem, proti žalovaným 1) J. Š. a 2) I. Š., zastoupeným advokátkou, o zaplacení 706.663,50 Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu v Tachově pod sp. zn. 3 C 346/96, o dovolání obou žalovaných proti rozsudkům Krajského soudu v Plzni ze dne 27. března 2002, č. j. 14 Co 733/2001-236 a ze dne 3. listopadu 2004, č. j. 25 Co 351/2004-297,

takto:

I. Dovolání žalovaného J. Š. do výroku I. rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 27. března 2002, č.j. 14 Co 733/2001-236, ohledně zaplacení částky 255.663,20 Kč a ohledně výroku III. o náhradě nákladů zálohovaných státem a do rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 3. listopadu 2004, č.j. 25 Co 351/2004-297, se odmítá.

II. Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 27. března 2002, č.j. 14 Co 733/2001-236, ohledně povinnosti uložené žalované I. Š. zaplatit žalobci částku 255.663,20 Kč a souvisejícího výroku o nákladech zálohovaných státem a rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 3. listopadu 2004, č.j. 25 Co 351/2004-297, a rovněž rozsudek Okresního soudu v Tachově ze dne 11. září 2001, č.j. 3 C 346/96-215, ohledně uložené povinnosti žalované I. Š. zaplatit žalobci částku 255.663,20 Kč a ohledně výroku o nákladech zálohovaných státem a rozsudek Okresního soudu v Tachově ze dne 14. srpna 2002, č.j. 3 C 346/96-265, ve znění doplňujícího rozsudku ze dne 27. ledna 2004, č.j. 3 C 346/96-286, ohledně uložené povinnosti žalované Ireně Šenekové zaplatit žalobci příslušenství pohledávky, se zrušují a věc se vrací Okresnímu soudu v Tachově k dalšímu řízení.

III. Žalovaný J. Š. je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů dovolacího řízení částku 7.575,- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce.

O d ů v o d n ě n í :

Okresní soud v Tachově rozsudkem ze dne 11. září 2001, č.j. 3 C 346/96-215 uložil oběma žalovaným uhradit žalobci společně a nerozdílně částku 255.663,20,- Kč s ročním úrokem

z prodlení ve výši 18,25% od 14. října 1994 do zaplacení (výrok I.), rozhodl o nákladech řízení mezi účastníky (výrok II.), současně rozhodl o nákladech zálohovaných státem (výrok III.) a nárok žalobce v zůstatku (co do zaplacení 451.000,- Kč s příslušenstvím) zamítl (výrok IV.). Rozhodl tak poté, co v předešlých třech rozsudcích dvakrát zčásti nároku žalobce co do přiznání částky 255.663,20 Kč s příslušenstvím vyhověl, třetím rozsudkem, vázán názorem odvolacího soudu, nárok žalobce zcela zamítl. Vyšel ze zjištění, že se žalobce proti žalovaným domáhá doplatku dohodnuté ceny za dílo na základě uzavřené smlouvy o dílo, ve smyslu které se zavázal pro žalované provést rekonstrukci stájové části objektu žalovaných v B. Lhůta pro dokončení prací sjednána nebyla, cena byla stanovena částkou 1,820.000,- Kč.

Žalovaní zálohově uhradili 745.000,- Kč a z důvodu nekvalitně prováděných prací vady díla u žalobce reklamovali, ale od uzavřené smlouvy o dílo neodstoupili. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že na jaře roku 1994 byly práce na realizaci díla žalobcem přerušeny, zhotovitel za stavby odešel, a protože tím bylo dosaženo konkludentně konsenzu o změně díla co do omezení rozsahu předmětu díla, došlo tím i k ukončení díla. Žalovaní jsou proto povinni uhradit žalobci přiměřeně sníženou cenu díla, která byla stanovena znaleckým posudkem Ing. M., na základě něhož je třeba ve vazbě na rozsah provedených prací vyhovět nároku žalobce na doplatek ceny díla do částky 255.663,20 Kč, k níž bylo přiznáno i požadované příslušenství v rozsahu úroku z prodlení ve výši 18,25%, když úroková sazba s ohledem na splatnost pohledávky odpovídá ustanovení § 369 odst. 1 obch. zák.

K odvolání všech účastníků řízení Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 27. března 2002, č.j. 14 Co 733/2001-240, potvrdil rozsudek soudu prvního stupně ve výroku I. ohledně uložení povinnosti žalovaných zaplatit žalobci částku 255.663,20 Kč a ohledně výroků o zamítnutí zůstatku nároku a o nákladech státem zálohovaných (výrok I.), současně výrok I. rozsudku soudu prvního stupně, jímž bylo žalovaným uloženo zaplatit žalobci na úroku z prodlení 18,25% od 14. října 1994 do zaplacení a související výrok o nákladech řízení zrušil a věc v tomto rozsahu vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (výrok II.). Odvolací soud se plně ztotožnil se zjištěným skutkovým stavem, jakož i s právními závěry učiněnými soudem prvního stupně k nároku co do požadované jistiny z titulu doplatku ceny díla. Právní posouzení nároku z titulu žalovaného příslušenství, tedy úroku z prodlení podle § 369 obch. zák. však shledal chybným při závěru, že soud prvního stupně co do úrokové sazby nevycházel z úpravy obsažené v § 502 obch. zák., dosavadní skutková zjištění pro posouzení výše úroků z prodlení označil na nedostačující, a proto v tomto rozsahu rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V potvrzující části rozsudku pak dospěl k závěru, že smlouva o dílo, jejímž předmětem byly práce na „malé rodinné farmě - chov koní“, byla platně sjednána bez dohodnutí lhůty pro dokončení celého díla s tím, že byla sjednána cena díla 1,820.000,- Kč. Dospěl k závěru, že k odstoupení od smlouvy o dílo žalovanými nedošlo, byť bylo prokázáno, že žalobce provádění díla ukončil, když si odstěhoval svoje staveništní zařízení. Uzavřel, že žalovaní dílo převzali, když jim žalobce umožnil s dílem nakládat a pakliže žalobci byli žalovanými vytknuty vady díla, k jejichž odstranění žalobcem nedošlo, aniž uvedli jaký nárok vůči žalobci z titulu odpovědnosti za vady uplatňují, aplikoval § 436 § 437 obch. zák. a s přihlédnutím ke slevě stanovené znaleckým posudkem dovodil nárok žalovaných na přiměřenou slevu z díla v rozsahu 10% srážky. Uzavřel, že rozsudek soudu prvního stupně v rozsahu přiznaného nároku je věcně správný, neboť představuje doplatek do realizované ceny díla stanovené znalcem.

Rozsudek odvolacího soudu napadli oba žalovaní dovoláním (osobně podaným na podatelnu soudu Okresního soudu v Tachově dne 25. července 2002) a to do části potvrzujícího výroku rozsudku odvolacího soudu, jímž jim byla uložena povinnost zaplatit žalobci společně a nerozdílně částku 255.663,20 Kč, jakož i do části výroku III., jímž bylo rozhodnuto o náhradě nákladů zálohovaných státem. Přípustnost dovolání opřeli o ustanovení § 237 odst. 1 písm. b) o. s. ř., důvodnost o nesprávné právní posouzení věci s tím, že rozhodnutí vychází ze skutkového zjištění, které nemá podle obsahu spisu v podstatné části oporu v provedeném dokazování. Dovolatelé vytýkali odvolacímu soudu, že vychází z nesprávného právního názoru, že jim dílo bylo předáno způsobem předpokládaným podle § 555 odst. 1 obch. zák. Poukázali na skutečnost, že předání díla předpokládá řádné provedení díla, které však v tomto případě dovést nelze, neboť zásadní vada díla (vada jímky) byla zjištěna již během kontrolního dne počátkem října roku 1993 a následně byly vady díla vytýkány v roce 1994 (zejména Soupisem závad na stavbě ze dne 12. října 1994). Namítali, že pokud stavba byla téměř absolutně nefunkční a nemohla být kolaudována a jimi využívána pro zamýšlený účel, tj. chov koní a jejich ustájení v objektu, je závěr odvolacího soudu o tom, že jim bylo umožněno nakládat s řádně provedeným předmětem díla, chybný. Brojili proti závěru posudku znalce Ing. M., že se jedná pouze o nedodělek díla, když závažná vadnost díla byla hlavní překážkou, pro niž nemohla být zajištěna kolaudace stavby a žalovaným jako stavebníkům vznikla škoda z nemožnosti provozovat farmu v plánovaném rozsahu s tím, že v průběhu řízení opakovaně na vady posudku upozorňovali, aniž na jejich námítky byl soudem brán zřetel. V důsledku toho byli přesvědčeni, že závěr odvolacího soudu o řádném ukončení a předání díla, a tudíž vzniku nároku na doplatek ceny díla není opodstatněný a proto navrhli, aby rozsudky soudů obou stupňů byly zrušeny a věc byla vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Okresní soud v Tachově rozsudkem ze dne 14. srpna 2002, č.j. 3 C 346/96-265, ve znění doplňujícího rozsudku ze dne 27. ledna 2004, č.j. 3 C 346/96-286, uložil žalovaným zaplatit žalobci společně a nerozdílně příslušenství pohledávky ve formě 12% úroku z prodlení z částky 255.663,50 Kč od 14. října 1994 do zaplacení, zamítl žalobu do zůstatku požadovaného příslušenství, tj. úroku 6,25% z částky 255.663,50 Kč od 14. října 1994 do zaplacení (výrok I.) a současně rozhodl o nákladech řízení (výrok II.). Vyšel ze zjištění odůvodněných ve svém rozsudku ze dne 11. září 2001, č.j. 3 C 346/96-215, jakož i z právních závěrů přijatých k těmto skutkovým zjištěním a odkázal na rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 27. března 2002, č.j. 14 Co 733/2001-236, jímž bylo jeho rozhodnutí v části týkající se příslušenství zrušeno a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení. Dovedil odkazem na ustanovení § 369 odst. 1 obch. zák. za použití § 502 odst. 1 obch. zák., že žalobci příslušenství z jistiny ve výši 255.663,50 Kč náleží od 14. října 1994 do zaplacení ve výši 12% p. a., neboť podle založených potvrzení vyjmenovaných peněžních ústavů České republiky se jedná o průměrnou úrokovou sazbu poskytovanou bankami v místě sídla dlužníka v době uzavření smlouvy. V zůstatku do 6,25% nárok na úrok z prodlení jako nedůvodný, uplatněný v rozporu s obchodním zákoníkem, zamítl.

K odvolání všech účastníků řízení Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 3. listopadu 2004, č.j. 25 Co 351/2004-297, rozsudek soudu prvního stupně ve výroku ohledně zaplacení úroku z prodlení při sazbě 12% p. a. z částky 255.663,50 Kč potvrdil (výrok I.), výrok, jímž byl zamítnut nárok žalobce ohledně zaplacení 6,25% úroku z prodlení z částky 255.663,50 Kč od 14. října 1994 do zaplacení změnil tak, že uložil žalovaným společně a nerozdílně zaplatit žalobci ještě úrok z prodlení při sazbě 4,5% z částky 255.663,50 Kč od 14. října 1994 do zaplacení (výrok II.), potvrdil výrok o nákladech řízení (výrok III.) a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího

řízení (výrok IV.). Odvolací soud v této fázi řízení vycházel ze svého pravomocného rozhodnutí, tj. rozsudku ze dne 27. března 2002, č.j. 14 Co 733/2001-236, a dospěl k závěru, že závěr soudu prvního stupně o odpovídající výši úrokových sazeb nebyl správný, neboť v době uzavření smlouvy, tj. v srpnu roku 1993, Československá obchodní banka poskytovala úvěry s úroky ve výši 13,5 až 19,9% , Komerční banka ve výši 12,1% a Agrobanka ve výši 17,8% , přičemž podle § 369 obch. zák. je třeba úroky zvýšit ještě o 1%. Průměr udaných hodnot představuje 15,52%, při navýšení o 1% činí 16,52% , pokud tedy žalobce požadoval úrok ve výši 16,5% je jeho nárok důvodný. Odvolací soud tudíž změnil rozsudek soudu prvního stupně a uložil žalovaným zaplatit požadovaný úrok ve výši 16,5%, a protože do zbylé výše původního požadavku na úrok při sazbě 18,25%, tj. úroku z prodlení ve výši 1,75% nebyl rozsudek soudu prvního stupně odvoláním napaden uzavřel, že pokud žalobce požadoval zaplacení úroku od 14. října 1994, když k předání díla, tedy k umožnění žalovaným nakládat s dílem, došlo podle pravomocného rozhodnutí již na jaře roku 1994, je rozhodnutí soudu prvního stupně, pokud byl úrok z prodlení přiznan od 14. října 1994, věcně správné.

Rozsudek odvolacího soudu oba žalovaní rovněž napadli dovoláním. Shodně jako v dovolání do rozsudku o přiznané jistině důvodnost dovolání spatřovali s odkazem na ustanovení § 237 odst. 1 písm. b) o. s. ř. a § 241a odst. 2 písm. b) a odst. 3 o. s. ř. v nesprávném právním posouzení věci s tím, že rozhodnutí odvolacího soudu vychází ze skutkového zjištění nemajícího podle obsahu spisu v podstatné části oporu v provedeném dokazování. Opakovaně odkázali na nefunkčnost díla, na zásadní vady díla, na nedůslednost a nesprávnost závěrů znalce Ing. M., vyjádřených ve znaleckém posudku a zejména namítli, že pokud nebylo prokázáno řádné ukončení a předání díla zhotovitelem, pak nemohl vzniknout nárok na doplatek ceny díla a v důsledku toho se ani nemohli dostat do prodlení s úhradou tohoto nedoplatku, tudíž závěr odvolacího soudu o vzniku nároku na úroky z prodlení je nesprávný. I v tomto dovolání dovolatelé navrhli zrušení rozsudků soudů obou stupňů a vrácení věci soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Žalobce se k oběma dovoláním vyjádřil v jediném podání, odkazem na oběma dovolateli nesprávné posouzení důvodnosti dovolání, již se domáhají podle § 237 odst. 1 písm. b) o. s. ř., přičemž na místo přípustnosti hovoří o dovolacím důvodu. Namítl, že přípustnost dovolání s ohledem na předchozí průběh řízení podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. b) o. s. ř. posuzovat nelze. K dovolacím důvodům zaujal stanovisko, že byly uplatněny v předchozím řízení již před soudy obou stupňů, které se s nimi náležitě vypořádaly a na základě správných skutkových zjištění zaujaly rovněž správné právní závěry. Navrhl proto dovolání žalovaných odmítnout.

Věci projednávané v obou dovolacích řízeních spolu skutkově souvisí a týkají se týchž účastníků, rozhodl dovolací soud proto při zásadě hospodárnosti řízení podle § 112 odst. 1 o. s. ř. usnesením ze dne 11. května 2006, č.j. 32 Odo 576/2005; 32 Odo 760/2005, o spojení věcí ke společnému řízení.

Jelikož řízení u soudu prvního stupně bylo dokončeno (rozhodnutí soudů obou stupňů vydána) po 1. lednu 2001, uplatňuje se pro dovolací řízení v souladu s body 1., 15. a 17., hlavy I., části dvanácté zákona č. 30/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony, občanský soudní řád ve znění účinném od 1. ledna 2001.

Podle ustanovení § 236 o. s. ř. lze dovoláním napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští.

S ohledem na přípustnost dovolání, která je podle § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř., dána v části napadeného výroku rozsudku odvolacího soudu ze dne 3. listopadu 2004, č.j. 25 Co 351/2004-297, kterým byl změněn rozsudek soudu prvního stupně ohledně žalovaného příslušenství, zkoumal dovolací soud zda v řízení nedošlo k vadám uvedeným v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř. (tzv. zmatečnosti), příp. k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (srov. § 242 odst. 3 větu druhou o. s. ř.). Vady, jež by činily řízení zmatečnými v dovolání namítány nejsou a z obsahu spisu se nepodávají.

Dovolání proti výroku rozsudku odvolacího soudu ze dne 27. března 2002, č.j. 14 Co 733/2001-236, kterým byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně ohledně nároku na zaplacení jistiny ve výši 255.663,20 Kč, jakož i proti výroku rozsudku odvolacího soudu ze dne 3. listopadu 2004, č.j. 25 Co 351/2004-297, ohledně příslušenství, tj. úroku z prodlení ve výši 12% z jistiny účtovaného od 14. října 1994 do zaplacení, může být přípustné jen podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., pokud dovolací soud dospěje k závěru, že napadené usnesení má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. O takový případ jde zejména tehdy, řeší-li dovoláním napadené rozhodnutí právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu nebyla doposud řešena, nebo která odvolacími soudy, nebo dovolacím soudem je řešena rozdílně, nebo řeší-li právní otázku v rozporu s hmotným právem (§ 237 odst. 3 o. s. ř.).

Předpokladem přípustnosti dovolání podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. je, že řešená právní otázka měla pro rozhodnutí o věci určující význam, tedy že nešlo jen o takovou otázku, na níž výrok odvolacího soudu byl z hlediska právního posouzení založen. Zásadní právní význam pak má rozsudek odvolacího soudu zejména tehdy, jestliže v něm řešená právní otázka má zásadní právní význam nejen pro rozhodnutí konkrétní věci v jednotlivém případě, ale z hlediska rozhodovací činnosti soudů vůbec, pro jejich judikaturu, nebo obsahuje-li řešení právní otázky, které je v rozporu s hmotným právem.

Z toho, že přípustnost dovolání ve smyslu citovaných ustanovení je spjata se závěrem o zásadním právním významu rozhodnutí po stránce právní vyplývá, že také dovolací přezkum se otevírá pouze pro posouzení otázek právních, ať již v rovině procesní nebo z oblasti hmotného práva, jiné otázky (zejména posouzení správnosti nebo úplnosti skutkových zjištění) přípustnost dovolání nezakládají. Způsobilým dovolacím důvodem je tak zásadně důvod podle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř., jehož prostřednictvím lze namítat, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

Nesprávné právní posouzení věci ve smyslu § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. je pochybení soudu při aplikaci práva na zjištěný skutkový stav, tedy případ, kdy byl skutkový stav posouzen podle jiného právního předpisu než který měl správně použit, nebo byl-li sice aplikován správně určený právní předpis, ale soud jej nesprávně vyložil. Nesprávné právní posouzení věci je způsobilým dovolacím důvodem jen tehdy, jestliže právě na něm napadené rozhodnutí spočívá, jinými slovy bylo-li rozhodující pro výrok rozhodnutí odvolacího soudu.

Jelikož ve smyslu ustanovení § 242 odst. 3 věty první o. s. ř. je dovolací soud vázán

uplatněným dovolacím důvodem, jsou pro úsudek, zda rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce význam či nikoli relevantní otázky (z těch, na kterých napadené rozhodnutí spočívá) jejichž řešení v dovolání zpochybnil. Přitom otázku, zda dovoláním napadené rozhodnutí má po právní stránce zásadní právní význam, řeší dovolací soud jako otázku předběžnou. Přípustnost dovolání pak není založena pouhým tvrzením dovolatelů, že rozhodnutí odvolacího soudu zásadní význam po právní stránce má, nýbrž až kladným závěrem dovolacího soudu, že tomu tak vskutku je.

Dovolání 1) žalovaného J. Š. ze dne 25. července 2002 (první v pořadí) je opožděné.

Proti rozsudku odvolacího soudu ze dne 27. března 2002, č.j. 14 Co 733/2001-236, podal 1) žalovaný dovolání prostřednictvím zástupce dne 25. července 2002.

Podle § 240 odst. 1 o. s. ř. může účastník podat dovolání u soudu, který rozhodoval v prvním stupni do dvou měsíců ode dne doručení rozhodnutí odvolacího soudu. Zmeškání lhůty k podání dovolání nelze prominout, lhůta je však zachována, bude-li dovolání ve lhůtě podáno u odvolacího nebo dovolacího soudu (§ 240 odst. 2 o. s. ř.).

Rozsudek odvolacího soudu, jak vyplývá z dodejky založené ve spisu, byl 1) žalovanému doručen 18. května 2002. Podle § 57 odst. 2 o. s. ř. byl proto posledním dnem dvouměsíční lhůty k podání dovolání 19. červenec 2002. Pokud bylo dovolání do rozsudku odvolacího soudu ze dne 27. března 2002, č.j. 14 Co 733/2001-236, ohledně uložené povinnosti 1) žalovanému zaplatit žalobci spolu s 2) žalovanou společně a nerozdílně částku 255.663,20 Kč, na podatelnu soudu prvního stupně osobně podáno 1) žalovaným (resp. jeho zástupcem) až dne 25. července 2002, pak je opožděné.

Dovolání podané 1) žalovaným jako druhé v pořadí není přípustné.

Jedná se o dovolání proti rozsudku odvolacího soudu ze dne 3. listopadu 2004, č.j. 25 Co 351/2004-297, ohledně uložené povinnosti k úhradě příslušenství. Řešená otázka týkající se příslušenství nemá po právní stránce zásadní význam. Zásadní právní význam v projednávané věci lze dovodit pouze k otázce řešení jistiny, tedy doplatku ceny díla. Nárok na úroky z prodlení za úhradu doplatku ceny díla však jako samostatná otázka zásadní právní význam nemá, neboť úroky z prodlení jako příslušenství pohledávky jsou z hlediska věcného právního posouzení nárokem akcesorickým, odvoditelným právě od nároku na jistinu, sdílejícím právní osud pohledávky hlavní (srov. § 121 odst. 3 obč.zák.). Nejvyšší soud proto dospěl k závěru, že dovolání 1) žalovaného není přípustné, neboť řešení dovolatelem namítaného nesprávného právního posouzení věci v otázce žalovaných úroků z prodlení je neoddělitelně spojeno s právním posouzením zásadně významné otázky, tedy nároku na jistinu (§ 237 odst. 1 písm. c) a odst. 3 o. s. ř.).

Z výše uvedeného vyplývá, že dovolání podaná 1) žalovaným nejsou v prvním případě včasné a ve druhém přípustná a Nejvyšší soud proto, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.) dovolání odmítl (§ 243b odst. 5 věta první o. s. ř.).

Obě dovolání podaná 2) žalovanou I. Š. jsou včasné a přípustná a jsou rovněž důvodná.

Dovolatelka spatřuje otázku zásadního právního významu v tom, zda žalobce závazek, podle mezi účastníky uzavřené smlouvy, řádně splnil, tudíž, zda mu vznikl nárok na doplatek ceny díla a na úroky z prodlení s tím, že se odvolací soud náležitě nevypořádal s námitkou, že k provedení díla nedošlo způsobem předpokládaným v § 554 odst. 3 obch. zák.

Podle § 548 odst. 1 obch. zák. je objednatel povinen zaplatit zhotoviteli cenu v době sjednané ve smlouvě, pokud ze smlouvy nebo ze zákona nevyplývá něco jiného vzniká nárok na cenu provedením díla. Podle § 554 odst. 1 obch. zák. zhotovitel splní svou povinnost provést dílo jeho řádným ukončením a předáním předmětu díla objednateli na dohodnutém místě, jinak na místě stanoveném zákonem. Podle § 324 odst. 1 obch. zák. závazek zanikne, je-li věřitelem splněn řádně a včas. Podle § 324 odst. 3 obch. zák., jestliže dlužník poskytne vadné plnění a věřitel nemá právo odstoupit od smlouvy nebo tohoto práva nevyužije, mění se obsah závazku způsobem, který odpovídá nárokům věřitele vzniklým z vadného plnění.

Určení doby vzniku nároku zhotovitele a povinnosti objednatele k úhradě ceny díla svěřuje ustanovení § 548 odst. 1 obch. zák. v první řadě smlouvě. Teprve tehdy, nevyplývá-li ze smlouvy nebo obchodního zákoníku něco jiného, vzniká nárok na cenu provedením díla. V projednávané věci dle skutkových zjištění soudu prvního stupně, která v odvolacím řízení nedoznala změny, nebyl sjednán způsob platby díla po jeho předání. Na rozdíl od provedení díla, které zahrnuje řádné ukončení a předání předmětu díla objednateli v místě stanoveném podle § 554 obch. zák., pouhé předání předmětu díla nezahrnuje jeho řádné ukončení, tzn. že ke vzniku nároku na zaplacení ceny ve vazbě na předání díla je podstatné, kdy bylo dílo řádně a bez vad ukončeno. Závěr odvolacího soudu, podle kterého žalobce žalovaným dílo předal a splnil tak podmínku pro vznik nároku na zaplacení ceny díla, neshledává odvolací soud správným. Skutečnost, že žalobce před dokončením díla, nejpozději na jaře roku 1994, další provádění díla ukončil tím, že si odstěhoval ze staveniště svoje zařízení, což měli oba žalovaní akceptovat, nemůže založit změnu uzavřené smlouvy o dílo konkludentní dohodou tak, jak odvolací soud dovodil, neboť ze spisu se takovýto konsenzus smluvních stran nepodává. Naopak z obsahu spisu jednoznačně vyplývá, že žalovaní v rozhodné době a to ještě v říjnu roku 1994, uplatňovali nárok na odstranění vad díla. Z obsahu spisu se rovněž podává, že dílo bylo od počátku prováděno s vadami. Pokud tedy vykazovalo zřejmé vady, pak nelze podle § 555 odst. 1 obch. zák. dovodit, že zhotovitel splnil svou povinnost provést dílo jeho řádným ukončením a předáním, neboť umožnil žalovaným s dílem nakládat. Podle § 548 odst. 1 obch. zák. je vznik nároku na zaplacení ceny díla vázán právě na okamžik provedení díla. Jelikož ve smlouvě o dílo uzavřené mezi žalobcem a oběma žalovanými nic odchylného od zákonného ustanovení dohodnuto nebylo, Nejvyšší soud se neztotožnil se závěry odvolacího soudu, naopak dospěl k závěru, že žalobci nárok na zaplacení doplatku ceny díla nevznikl (srov. k otázce splatnosti ceny díla rozsudky Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 Odo 11/2001, ze dne 12. března 2002, Právní rozhledy č. 7/2002 a sp. zn. 32 Odo 631/2002, ze dne 6. prosince 2003, Právní rozhledy č. 21/2004).

Při tomto posouzení je tudíž důvodnou i námitka dovolatelky ve vztahu k závěrům, obsaženým ve znaleckém posudku Ing. M. ve smyslu „hodnoty - minimální výše částky - kterou by bylo možno za vady díla od hodnoty žalobcem provedených prací odečíst“. Pakliže však odvolací soud ze shora uvedených důvodů shledal opodstatněnou již první z uplatněných dovolacích námitek dovolatelky, nezabýval se podrobně odůvodněním druhé z nich.

Protože odvolací soud vybudoval svůj závěr o vzniku nároku na doplatek ceny díla na

právním závěru, který je v rozporu s § 548 odst. 1 obch. zák. ve spojení s § 324 odst. 1 obch. zák., dospěl dovolací soud k závěru, že namítaný dovolací důvod uplatněný 2) žalovanou, akcentující nesprávné právní posouzení věci, byl uplatněn právem. Nejvyšší soud tudíž vzhledem k uvedeným dovolacím námitkám 2) žalované dovedl také přípustnost dovolání podle § 237 odst. 1 písm. c) a odst. 3 o. s. ř.

Pro úplnost je třeba uvést, že z tohoto hlediska, pokud bylo podáno dovolání i do rozsudku o přiznání akcesorického nároku, týkajícího se úroku z prodlení z doplatku ceny díla, je dovolání rovněž důvodné, neboť zásadní právní otázka splatnosti hlavního nároku na doplatek ceny díla byla řešena v rozporu s hmotným právem

Nejvyšší soud proto oba rozsudky odvolacího soudu v rozsahu napadeném dovoláním 2) žalované zrušil (§ 243b odst. 2 o. s. ř.). Vzhledem k tomu, že důvody, pro které byla zrušena rozhodnutí odvolacího soudu platí i na rozhodnutí soudu prvního stupně, byla podle § 243b odst. 2 o. s. ř. zrušena i rozhodnutí Okresního soudu v Tachově a věc byla soudu prvního stupně vrácena k dalšímu řízení (§ 243b odst. 3 o. s. ř.), v němž se tento vypořádá rovněž s otázkou irelevantnosti závěrů znaleckého posudku ke slevě z ceny díla.

Právní názor vyslovený v tomto rozsudku je závazný (§ 243b odst. 1 věta za středníkem o. s. ř.). V novém rozhodnutí soud rozhodne také o nákladech zálohovaných státem jakož i o nákladech řízení mezi žalobcem a druhou žalovanou, včetně řízení dovolacího (§ 243d odst. 1 o. s. ř.).

Výrok o náhradě nákladů dovolacího řízení mezi žalobcem a 1) žalovaným je odůvodněn ustanoveními § 243b odst. 5, § 224 odst. 1 a § 146 odst. 3 o. s. ř. Jelikož 1) žalovaný z procesního hlediska zavínil, že dovolací soud jeho dovolání odmítl, vzniklo žalobci vůči němu právo na náhradu účelně vynaložených nákladů dovolacího řízení. Náklady žalobce sestávají se sazby odměny za zastoupení advokátem v částce 7.500,- Kč podle § 8 písm. b), § 14 odst. 1, § 15, § 18 odst. 1 vyhlášky č. 484/2000 Sb., ve znění pozdějších změn a doplňků a z paušální částky 75,- Kč za jeden úkon právní služby (vyjádření k dovolání) podle § 13 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Proti tomuto rozhodnutí není přípustný opravný prostředek.

Nesplní-li povinný, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může se oprávněný domáhat výkonu rozhodnutí.

V Brně 17. května 2006